

V. évfolyam 1. szám 2020

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

Takarmánygyártás
2019

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Takarmánygyártás 2019
V. évfolyam 1. szám 2020

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő

Demeter Edit

Szerző

Fekete Géza

fekete.geza@aki.naik.hu

Közreműködők:

Dankóné Seres Zsuzsanna

Tóth Viktória

Varga Edina

Kiadó

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.

Telefon: (+36 1) 217-1011

Fax: (+36 1) 217-4469

www.aki.gov.hu

aki@aki.naik.hu

<https://asir.aki.gov.hu>

ISSN 1418 2130

Ezenkívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtéseinek rendszeresen megjelenő összefoglalóit:

<https://www.aki.gov.hu/agrarstatisztikai-informacios-rendszer>

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport

publikacio@aki.naik.hu

Tartalomjegyzék

A takarmánykeverék-gyártás 2019. évi alakulása	3
Információ az adatgyűjtésről	3
A takarmánygyártás alakulása	3
Táblázatok	7

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

A takarmánykeverék-gyártás 2019. évi alakulása

Információ az adatgyűjtésről

A statisztikai jelentés a Takarmánygyártás című, 2387-es nyilvántartási számú Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében végzett adatgyűjtés alapján készült. Az adatfelvétel a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik.

Az adatgyűjtés a Magyarországon előállított haszonállat-keveréktakarmányok, illetve az azokhoz felhasznált alapanyagok mennyiségének bemutatására szolgál. Az adatok összeállítása az engedélyezett takarmány-előállító létesítménnyel rendelkező vállalkozások éves adatszolgáltatása alapján történik, a keverőkocsit használó állattartó telepek takarmánykeveréséről nem rendelkezünk információval. A 2019-es évre vonatkozóan 387 adatszolgáltató tett eleget adatszolgáltatási kötelezettségének, amelyből 300 üzemegység végzett keveréktakarmány-gyártást. Sertéstáp esetében 199 telephelyről érkeztek adatok. Brojlerek számára előállított keveréket 98, tojótápot 102, pulykatápot 54, kacsatápot 49, libatápot 39, egyéb kérődzők tápját 38, hal vagy egyéb táp gyártást 65 telephelyről jeleztek az adatszolgáltatók.

A takarmánygyártás alakulása

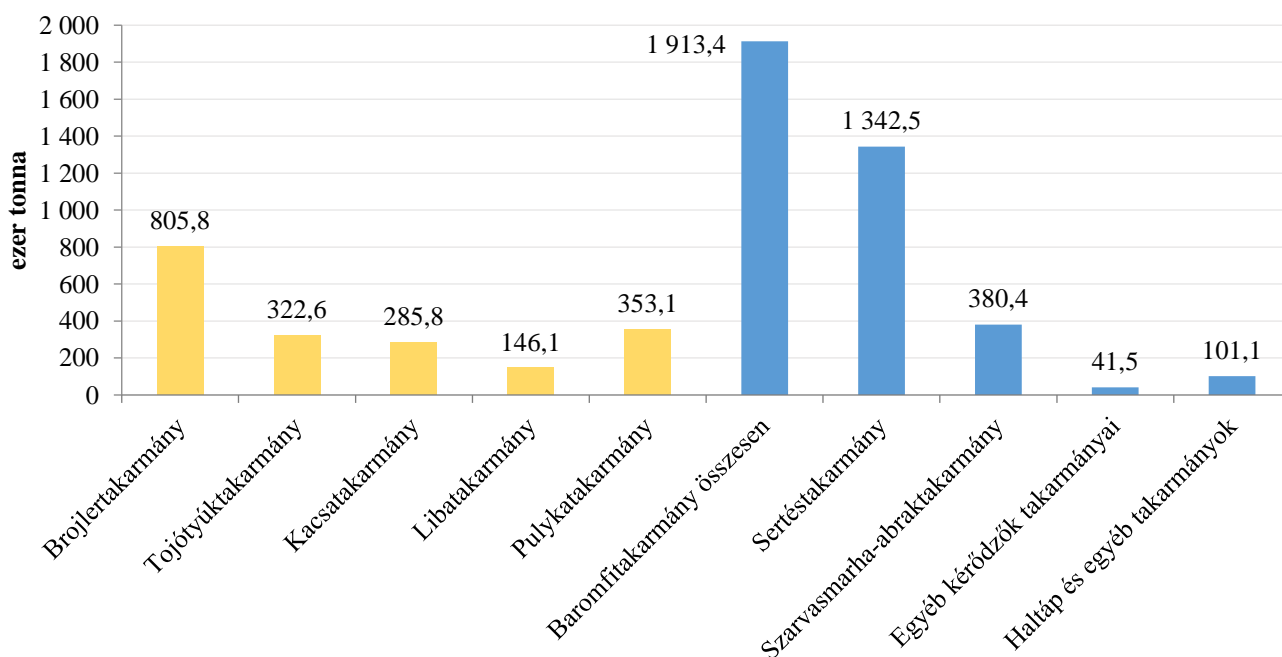
Magyarországon a keverőüzemekben 3,779 millió tonna haszonállat-takarmánykeveréket állítottak elő 2019-ben, közel ugyanannyit, mint az előző évben.

A gyártott keveréktakarmány 50,6 százalékát (1,913 millió tonna) a baromfitakarmányok adták 2019-ben. A baromfitakarmányok 42,1 százalékát a brojlerek számára előállított keverékek, 16,9 százalékát a tojó-, 18,5 százalékát a pulykatápok, 14,9 százalékát a kacsa-, 7,6 százalékát a libatápok tették ki.

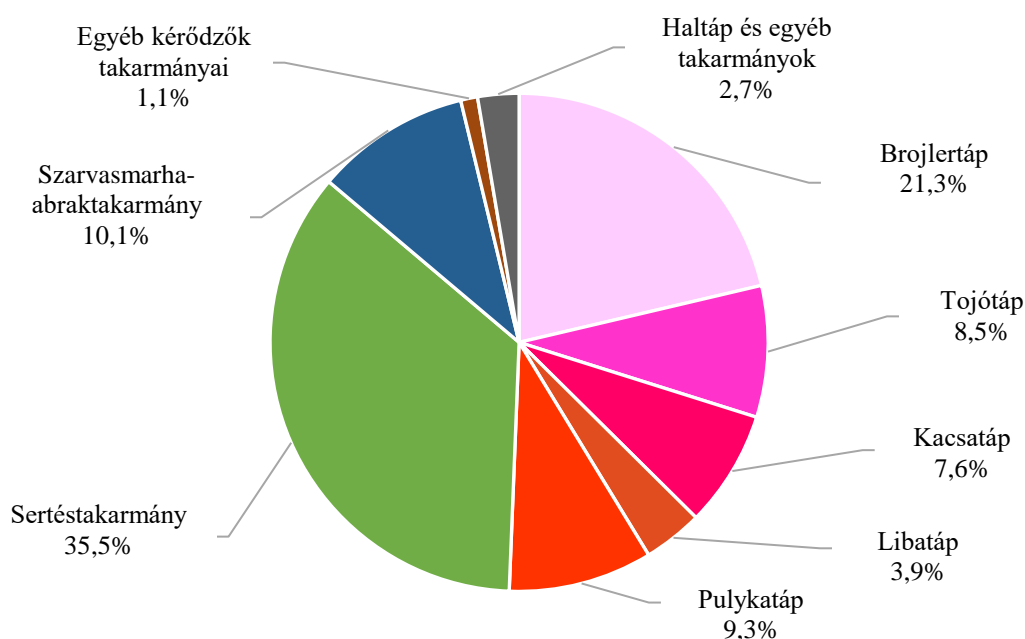
Az előállított brojlertápok mennyisége 4,5, a libatápe 3,6, a kacsatápe 1,6 százalékkal több volt, mint 2018-ban, míg a tojó-, valamint a pulykatakarmány-gyártás 9, illetve 10,6 százalékkal csökkent az előző évhez viszonyítva 2019-ben.

A sertéstakarmányok 35,5 százalékkal (1,342 millió tonna), a szarvasmarha-takarmányok 10,1 százalékkal (380,4 ezer tonna) részesedtek a 2019. évi termelésből. Az egyéb kérődzők takarmányai az összes termelés mindössze 1,1 százalékát adták. A haltáp és az egyéb (ló, nyúl, vad stb.) tápok együttes mennyiségének aránya 2,7 százalék (101,1 ezer tonna) volt (1. és 2. ábra).

1. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek mennyisége Magyarországon, 2019**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek megoszlása Magyarországon, 2019**

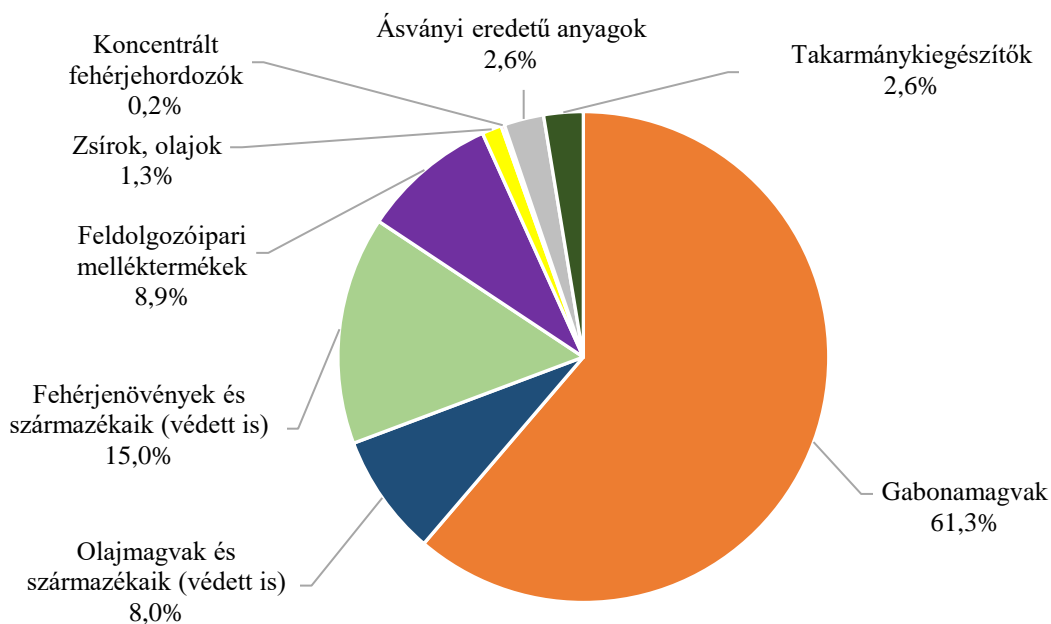
Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

Az öt legnagyobb magyarországi keveréktakarmánygyártó vállalkozás az előállított keveréktakarmányok mennyiségének 31,3 százalékát (1,183 millió tonna) adta 2019-ben. A top 5 cég részesedése a teljes termelésből 2018-ban 31,2 százalék, 2017-ben 30,9 százalék volt. Üzemegységekre vetítve az előállított keveréktakarmányok mennyiségének 18,4 százalékát (694,7 ezer tonna) adta az öt legnagyobb takarmánygyártó termelőüzem (telephely) 2019-ben.

A haszonállatok számára előállított 3,779 millió tonna keveréktakarmányhoz 2,315 millió tonna gabonafélét (61,3 százalék), 568 ezer tonna fehérjenövényt és származékait (15,0 százalék), illetve 303,5 ezer tonna olajmagvat és származékát (8,0 százalék) használták fel a gyártók Magyarországon 2019-ben. A feldolgozóipari melléktermékek közül a DDGS 65,4 ezer tonna mennyiségben került a takarmánykeverékekbe. Malomipari mel-

léktermékekből 142,5 ezer tonnát, söripari, illetve cukoripari melléktermékekből 31,2, illetve 26,2 ezer tonnát használtak fel. A CGF és CGM takarmánycélú felhasználása minden bizonnyal meghaladja a statisztikai felmérés során kapott 37,2 ezer tonna bekeverési értéket, ugyanis a legnagyobb felhasználók (szarvasmarha-tenyésztők) által a keverőkocsikba betett mennyiségről nem rendelkezünk információval.

Zsírokból, olajokból 49,2 ezer tonnát (1,3 százalék), koncentrált fehérjehordozókból 8,5 ezer tonnát (0,2 százalék) használtak fel. Az ásványi eredetű anyagok mennyisége 2,6 százalékot (97,7 ezer tonna), a takarmányok táplálóértékét növelő és az állatok biológiai hatékonyságát fokozó takarmánykiegészítők (premixek, enzimek, szerves savak és egyéb kiegészítők) mennyisége pedig 2,6 százalékot képviselt az összesített tápmennyiségben, azaz ebből 98,3 ezer tonnát keverték be az üzemek 2019-ben (3. ábra).

3. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek alapanyagainak megoszlása, 2019**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A *baromfiágazat* számára előállított tápokhoz átlagosan 62,1 százalékban gabonaféléket, 18,3 százalékban fehérjenövényt és származékait, 7,2 százalékban olajmagvat és származékait használtak fel 2019-ben (4. ábra). A sertés-, a marha- és a baromfitápok átlagos összetételét tekintve a részben fehérjeforrásként szolgáló feldolgozóipari melléktermékek százalékos aránya a baromfitápoknál a legalacsonyabb (5,6 százalék). A baromfitápoknál a magas szójadara-felhasználás mellett 1,8 százalékban keverték be takarmánykiegészítőket.

A *sertéságazatnak* gyártott takarmányokban átlagosan 68,6 százalék volt a gabonamagvak aránya, a fehérjenövény és származékoké 10,6 százalék, a feldolgozóipari melléktermékeké 9,7 százalék. Olajmagvat és származékait 5,3, takarmánykiegészítőket 3,1 százalékban tartalmaztak a sertéstápok, míg zsírokat és olajokat 1 százalékban.

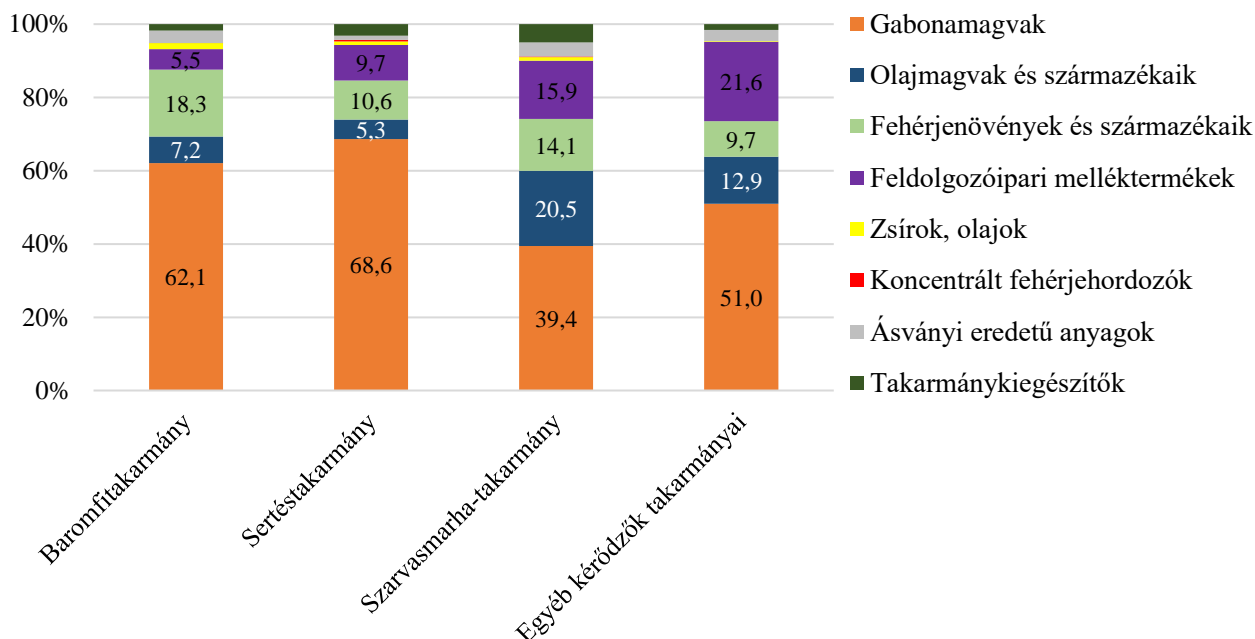
A *szarvasmarhák* számára gyártott abraktakarmányok

39,4 százaléka volt gabonamag, 14,2 százaléka fehérjenövény és származék. A sertés- és baromfitápokhoz képest rendkívül magas arányt képviseltek a szarvasmarhák abraktakarmányaiban az olajmagvak és származékai (20,5 százalék), illetve a feldolgozóipari melléktermékek (15,9 százalék). Továbbá itt a legmagasabb a takarmánykiegészítők (5 százalék) aránya is.

Az *egyéb kérődzők* tápjának átlagos összetételét illetően a gabonamagvak felhasználása 51 százalék, a fehérjenövény és származékoké 9,7 százalék, míg az olajmagvak és származékainak aránya 12,9 százalék volt. Takarmánykiegészítőket 1,6, ásványi eredetű anyagokat 3, feldolgozóipari melléktermékeket 21,6 százalékban tartalmaztak ezek a tápok.

A Magyarországon gyártott 3,779 millió tonna haszonállat-keveréktakarmány 54,2 százalékát (2,047 millió tonna) Észak-Alföldön és Dél-Alföldön gyártották 2019-ben (5. ábra).

4. ábra: A főbb alapanyagok megoszlása az egyes takarmánykeverékekben Magyarországon, 2019

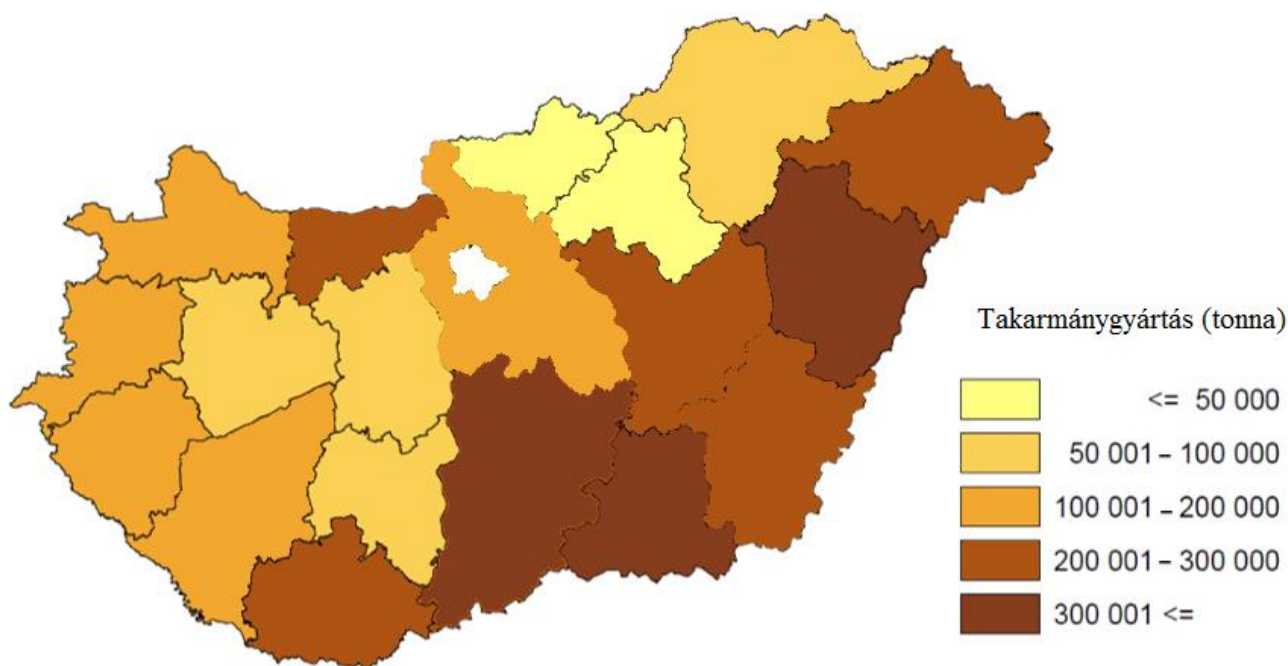

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A teljes takarmánygyártás 16 százalékát Hajdú-Bihar megyében állították elő, ezt követi Csongrád 10, majd Bács-Kiskun megye 8,7 százalékkal. A felmérés szerint a legtöbb (aktív) takarmánykeverő üzemegység – me-

gyenként 27 telep – Bács-Kiskun és Győr-Moson-Sopron megyében található, míg Nógrád, illetve Veszprém megyében volt a legalacsonyabb a takarmánykeveréssel foglalkozó üzemek száma.

5. ábra: A magyarországi haszonállat-takarmánygyártás alakulása megyénként, 2019

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

Táblázatok

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2019

Megnevezés	Baromfitakarmány					
	Brojler	Tojótyúk	Kacsa	Liba	Pulyka	Baromfi összesen
TAKARMÁNYKEVERÉK-GYÁRTÁS ÖSSZESEN	805 833	322 582	285 791	146 148	353 078	1 913 432
Vásárolt keveréktakarmány	1 497	765	...	...	5 271	7 541
Gabonamagvak összesen	505 059	189 456	194 290	97 300	202 195	1 188 300
Búza	199 888	55 819	67 247	28 517	68 748	420 219
Kukorica	290 836	123 168	106 315	57 053	124 561	701 933
Árpa	562	1 747	...	578	...	5 985
Zab	539	355	...	97	...	1 039
Tritikálé	12 588	6 085	5 568	8 539	4 038	36 818
Egyéb gabonafélék	647	2 282	13 670	2 516	3 193	22 308
Olajmagvak és származékaik (védett is) összesen	26 784	35 837	32 939	19 373	23 530	138 463
Repce (védett is)	4 685	...	–	–	...	5 531
Extrahált (védett is) repcedara	3 279	1 256	4 756	4 409	5 896	19 596
Napraforgómag	170	1 138	...	...	1 047	2 926
Extrahált napraforgódara	13 145	29 748	23 792	14 017	13 267	93 969
Frakcionált napraforgódara	1 976	1 945	...	...	2 118	6 071
Egyéb olajmagvak és olajipari melléktermékek	3 528	...	3 907	...	...	10 371
Fehérjenövények és származékaik (védett is) összesen	201 183	44 344	24 778	10 244	69 044	349 593
Full-fat szójabab (extrudált)	22 007	3 376	4 619	482	12 394	42 878
Védett szójabab	...	–	–	–	...	83
Extrahált szójadara	178 390	39 066	19 501	8 559	55 785	301 301
Szójahéjpellet	...	748	...	...	–	756
Takarmányborsó	...	652	...	...	...	1 886
Egyéb fehérjenövények és származékaik	487	502	218	803	678	2 688
Feldolgozóipari melléktermékek összesen	24 325	16 452	19 564	12 552	32 846	105 739
Gabona DDGS	1 062	508	2 348	1 466	1 105	6 489
Kukorica DDGS	6 035	4 650	2 550	2 123	13 870	29 228
Száraz és nedves CGF	1 361	1 293	1 076	786	416	4 932
CGM (Kukoricaglutén)	...	209	...	...	778	1 385

– nincs adat

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszeztől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2019 (folytatás)

Megnevezés	Baromfitakarmány					
	Brojler	Tojógyúk	Kacsa	Liba	Pulyka	Baromfi összesen
Malomipari melléktermékek	10 995	9 207	10 979	7 442	15 527	54 150
Tejipari melléktermékek	...	–	–	–	...	...
Söripari melléktermékek	38	52	...	...	122	270
Cukoripari melléktermékek	19	65	...	...	...	360
Konzervipari melléktermékek	–	–	–	–	–	–
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	4 576	468	2 256	625	1 000	8 925
Zsírok, olajok	17 417	3 844	2 345	698	7 653	31 957
Hidrogénezett zsír	3	272	...	...	...	691
Növényi és állati zsírpórá	265	76	...	...	...	883
Növényi olajok	13 445	3 108	1 834	485	4 940	23 812
Halolaj	–	–	–	–	–	–
Egyéb zsírok és olajok	3 705	388	118	42	2 319	6 572
Koncentrált fehérjehordozók összesen	224	59	...	...	486	803
Halliszt	–	–	–	...	...	48
Szójakoncentrátum	3	...	...	–	152	163
Egyéb koncentrált fehérjehordozók	221	...	–	–	...	593
Ásványi eredetű anyagok	15 572	27 264	8 047	4 377	9 820	65 080
Foszfátartalmú ásványi anyagok (MCP, MAP, DCP)	3 874	2 116	1 212	685	3 284	11 171
Takarmánymész, dolomit	9 749	21 581	5 564	3 002	5 182	45 078
Takarmánysó	1 460	678	725	383	645	3 891
Egyéb ásványi eredetű anyagok	489	2 889	546	307	710	4 941
Takarmánykiegészítők összesen	15 269	5 325	3 826	1 570	7 503	33 493
Premixek összesen	7 571	3 451	2 331	811	3 361	17 525

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: **Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2019** (folytatás)

Megnevezés	Sertés- takarmány	Szarvasmarha- takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal- és egyéb takarmány	Keverék- takarmány- gyártás összesen
TAKARMÁNYKEVERÉK-GYÁRTÁS ÖSSZESEN	1 342 474	380 404	41 467	101 095	3 778 871
Vásárolt keveréktakarmány	26 672	1 293	...	...	35 655
Gabonamagvak összesen	921 294	149 915	21 130	34 284	2 314 923
Búza	198 907	24 660	2 993	7 286	654 064
Kukorica	459 831	103 146	13 080	17 551	1 295 541
Árpa	231 093	15 269	4 350	6 624	263 320
Zab	588	392	230	2 261	4 510
Tritikálé	20 182	5 381	...	...	62 999
Egyéb gabonafélék	10 693	1 069	...	...	34 490
Olajmagvak és származékaik (védtett is) összesen	71 701	78 082	5 343	9 915	303 503
Repcemag	...	1 066	–	...	7 075
Extrahált repcedara (védtett is)	22 005	24 243	486	565	66 896
Napraforgómag	...	2 672	–	...	6 056
Extrahált napraforgódara	45 592	47 289	4 774	7 784	199 409
Frakcionált napraforgódara	1 596	1 477	...	156	9 378
Egyéb olajmagvak és olajipari melléktermékek	1 655	1 335	...	1 329	14 691
Fehérjenövények és származékaik (védtett is) összesen	142 742	53 826	4 020	17 849	568 031
Full-fat szójabab (extrudált is)	13 251	5 751	...	585	62 533
Védtett szójabab	–	5 432	...	...	5 541
Extrahált szójadara	122 010	36 917	750	3 112	464 089
Szójahéjpellet	1 572	2 860	455	1 002	6 644
Takarmányborsó	2 227	...	–	...	4 380
Egyéb fehérjenövények és származékaik	3 681	...	...	12 911	24 843
Feldolgozóipari melléktermékek összesen	130 633	60 565	8 968	31 743	337 650
Gabona DDGS	2 292	1 926	...	...	10 963
Kukorica DDGS	15 070	8 570	989	596	54 453
Száraz és nedves CGF	5 357	17 934	2 174	2 086	32 482
CGM (Kukoricaglutén)	...	1 209	...	298	4 703

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2019 (folytatás)

Megnevezés	Sertés- takarmány	Szarvasmarha- takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal- és egyéb takarmány	Keverék- takarmány- gyártás összesen
Malomipari melléktermékek	52 747	10 649	2 848	22 055	142 449
Tejipari melléktermékek	2 047	326	–	170	2 544
Söripari melléktermékek	17 271	12 596	638	385	31 162
Cukoripari melléktermékek	16 782	5 044	1 336	2 652	26 174
Konzervipari melléktermékek	...	31	–	...	122
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	17 174	2 280	790	3 431	32 600
Zsírok, olajok	12 504	3 765	95	923	49 245
Hidrogénezett zsír	470	1 299	...	...	2 552
Növényi és állati zsírpör	4 404	314	–	12	5 613
Növényi olajok	3 520	...	...	194	27 747
Halolaj	114	...	–	...	118
Egyéb zsírok és olajok	3 995	1 932	...	...	13 214
Koncentrált fehérjehordozók összesen	5 523	709	–	1 461	8 498
Halliszt	...	–	–	...	1 333
Szójakoncentrátum	2 653	...	–	...	2 843
Egyéb koncentrált fehérjehordozók	...	...	–	...	4 322
Ásványi eredetű anyagok	15 902	14 573	1 241	1 945	98 739
Foszfáttartalmú ásványi anyagok (MCP,MAP,DCP)	2 401	722	10	157	14 460
Takarmánymész, dolomit	9 040	7 687	939	1 415	64 160
Takarmánysó	3 042	2 230	...	...	9 643
Egyéb ásványi eredetű anyagok	1 418	3 933	...	...	10 477
Takarmánykiegészítők összesen	42 175	18 969	669	2 975	98 283
Premixek összesen	25 207	10 556	438	620	54 347

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára területi egységenként, 2019

Területi egység	Baromfitakarmány				
	Brojler	Tojóttyúk	Víziszárnyas	Pulyka	Baromfi összesen
Közép-Magyarország	20 089	18 304	...	...	78 034
Közép-Dunántúl	54 145	73 339	1 553	58 887	187 924
Nyugat-Dunántúl	115 298	52 650	3 838	100 594	272 380
Dél-Dunántúl	64 476	6 482	2 250	57 113	130 321
Észak-Magyarország	22 227	22 183	...	...	48 248
Észak-Alföld	376 187	69 861	122 106	36 695	604 849
Dél-Alföld	153 410	79 766	273 206	85 296	591 678
Összesen	805 832	322 585	431 938	353 079	1 913 434

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszegetől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára területi egységenként, 2019 (folytatás)

Területi egység	Keverék-takarmány-gyártás összesen				
	Sertés-takarmány	Szarvasmarha-takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal és egyéb takarmány	Keverék-takarmány-gyártás összesen
Közép-Magyarország	54 820	42 425	7 784	8 991	192 053
Közép-Dunántúl	149 803	83 887	...	...	430 805
Nyugat-Dunántúl	130 222	43 743	–	17 237	463 582
Dél-Dunántúl	327 046	49 185	2 073	26 454	535 081
Észak-Magyarország	50 520	9 805	...	...	110 439
Észak-Alföld	393 661	95 983	20 241	9 549	1 124 284
Dél-Alföld	236 401	55 375	7 886	31 288	922 628
Összesen	1 342 473	380 403	41 465	101 095	3 778 871

– nincs adat

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszegetől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

3. táblázat: **Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára területi egységenként, 2016–2019**

	tonna			
Területi egység	2016	2017	2018	2019
Közép-Magyarország	204 476	201 852	202 411	192 053
Közép-Dunántúl	407 277	371 345	460 401	430 805
Nyugat-Dunántúl	454 939	453 549	467 662	463 582
Dél-Dunántúl	444 513	471 177	525 666	535 081
Észak-Magyarország	117 622	113 167	111 602	110 439
Észak-Alföld	1 155 187	1 096 455	1 087 413	1 124 284
Dél-Alföld	882 115	818 551	926 753	922 628
Összesen	3 666 128	3 526 096	3 781 908	3 778 871

A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszegetől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

